

JAARBUDGET NATIONALE POLITIE

In de loop van 2025 werd duidelijk dat het aan de Nationale Politie toegekende jaarbudget van acht miljard aan het eind van het jaar voor de dertiende keer op rij zou zorgen voor rode cijfers. Er dreigde een begrotingstekort van maar liefst 800 miljoen. Op 12 juni meldde demissionair politieminister David van Weel de Tweede Kamer dat de korpsleiding dit tekort had aangepakt door het ‘ombuigen’ van investeringen op ICT-, huisvestings- en mobiliteitsgebied.

Afgesproken was, aldus Van Weel, dat ook het berekende begrotingstekort van 43 miljoen over 2026 op die manier kon worden ‘weggewerkt’. Dat was nog mogelijk zonder afbreuk te doen aan de ‘operationele slagkracht’ van de politie. Met andere woorden: er zou nog niet worden getornd aan de formatie: het aantal banen waarvoor geld op de begroting is gereserveerd. De echte uitdaging werd volgens de bewindsman het voorkomen dat vanaf 2027 het jaarbudget opnieuw zou worden overschreden met een bedrag dat naar schatting kon oplopen tot 300 miljoen.

De politiebonden (en de Centrale Ondernemingsraad van het korps) lieten zich door de woorden van minister Van Weel niet geruststellen. In hun ogen zou de elke ‘verdere kostenbeheersing’ – waaronder vacaturestops, het afbouwen van de overbezetting binnen de ondersteuning en het sluiten van politiebureaus – de slagvaardigheid van de politie wel degelijk aantasten.

Op donderdag 12 juni 2025 riep de NPB de politiek op om eindelijk een einde te maken aan het chronische begrotingstekort van de Nationale Politie. ‘Dit is geen opgave die de korpsleiding alleen kan dragen. Hier ligt een gedeelde verantwoordelijkheid van de politiek, het ministerie én het korps. Uiteindelijk gaan deze bezuinigingen ten koste van de veiligheid en gezondheid van het personeel – en dus van de nationale veiligheid.’

Brandbrief begrotingstekort Nationale Politie

Op woensdag 18 juni 2025 stuurden de politiebonden NPB, ACP en Equipe en de Centrale Ondernemingsraad van de Nationale Politie de Tweede Kamer een gezamenlijke brand brief over het structurele begrotingstekort van het korps. ‘Om te voorkomen dat de effectiviteit van de politie verder onder druk komt te staan, is extra financiering noodzakelijk. Wij doen een dringend beroep op u: investeer in mensen, investeer in veiligheid, investeer in de maatschappij.’

Rondetafelgesprek Tweede Kamer over politiebudget

Op woensdag 2 juli 2025 hield de Tweede Kamer een rondetafelgesprek over het structurele begrotingstekort van de Nationale Politie. Namens de politiebonden en de COR adviseerde NPB-voorzitter Nine Kooiman het kabinet het politiebudget vanaf 2026 te verhogen. Dat was de enige verstandige manier om te voorkomen dat de politie aan slagvaardigheid zou inboeten door nieuwe bezuinigingsmaatregelen. Dit advies weerklonk later op de dag in drie moties, die op dinsdag 9 september door een meerderheid in de Tweede Kamer werden aangenomen.

Efficiency-mythe doorgeprikt

Kooiman namens de gezamenlijke politiebonden: ‘Het heeft dertien jaar geduurd, maar nu is de efficiency-mythe dan toch doorgeprikt. De rek is eruit. De dreigende budgetoverschrijding van maar liefst 800 miljoen is een indicatie van de mate waarin de Nationale Politie financieel te krap staat afgesteld. Een fors bedrag aan investeringen op ICT-, huisvestings- en

mobiliteitsgebied is nu geschrapt. Maar hoeveel daarvan zijn eigenlijk noodzakelijk als je wilt dat het korps zich ontwikkelt tot een uitgebalanceerde, eigentijdse veiligheidsorganisatie? Zoals het spreekwoord zegt: de kost gaat voor de baat uit.'

Het is hoog tijd om zorgvuldig te laten vaststellen welk budget nodig is om de Nederlandse politie met al zijn nieuwe taken en verplichtingen te voorzien van een stabiele meerjarige begroting en daardoor van een stabiel prestatievermogen, aldus de NPB. Dat zou een eind maken aan een lange traditie in Nederland: te weinig geld beschikbaar stellen voor de politie en de gevolgen afwentelen op de medewerkers. Uit liefde voor hun vak en uit collegialiteit zijn die immers vaak bereid een tandje bij te zetten. Ook als dat niet of nauwelijks extra inkomen oplevert en ook als het ten koste gaat van hun eigen veiligheid en/of gezondheid.

Kooiman hield de Kamer voor dat het beter zou zijn als het verwachte tekort van 43 miljoen in 2026 gewoon wordt aangevuld door het demissionaire kabinet-Schoof. Om te beginnen zou minister Van Weel kunnen besluiten tijdelijk toegekende (incidentele) bedragen in de begroting om te zetten in vaste (structurele) bedragen. Een noodverband dat zorgt voor de tijd en rust om zorgvuldige (politieke) besluiten te nemen over de financiële positie van het korps.

Minister Van Weel reageerde nog diezelfde middag op het voorstel van de NPB. Hij liet de Tweede Kamer weten tot deze omzetting bereid te zijn, maar volgens hem was er in de begroting van het korps maar één tijdelijke voorziening die daarvoor in aanmerking kwam. Dat was het geld dat hij eenmalig beschikbaar had gesteld voor het ontwikkeling van AI-toepassingen binnen de politie: 10 miljoen voor 2026 en 15 miljoen voor 2027.

Rijksbegroting 2026

Op Prinsjesdag 2025 (dinsdag 16 september) werd duidelijk dat het demissionaire kabinet-Schoof niet bereid was vanaf 2026 een stabiel meerjarig politiebudget mogelijk te maken. Dat kan niet anders dan ten koste gaan van de broodnodige investering in 2.000 extra agenten, waarschuwden de politiebonden NPB, ACP en Equipe. De politiek dwingt het korps het daarvoor beschikbare geld anders te besteden.

De nieuwe (demissionaire) politieminister Foort van Oosten had de kans voorbij laten gaan om een historisch stempel op het Nederlandse politiebeleid te drukken. Het kabinet-Schoof negeerde de dringende oproepen van de bonden, de Centrale Ondernemingsraad van de Nationale Politie en niet in de laatste plaats de Tweede Kamer. Die had de week daarvoor nog drie moties aangenomen waarin de regering werd gemaand te voorkomen dat de politie zou moeten bezuinigen op investeringen in de capaciteit.

Crepeersterkte

Op maandag 22 september was NPB-voorzitter Nine Kooiman één van de sprekers aan tafel bij het praatprogramma Pauw & De Wit (BNN/VARA, NPO1). Andere gasten waren VVD-partijleider en oud-politieminister Dilan Yesilgöz, oud-AIVD'er en onderzoeker Jelle Postma, journaliste Marieke de Vries (aanwezig bij de rellen) en Telegraaf-verslaggever Marcel Vink. De uitzending van die avond stond geheel in het teken van twee politie-gerelateerde gebeurtenissen.

Allereerst werd stilgestaan bij het politie-optreden na de melding van een gewapende roofoverval bij een vestiging van McDonald's in Capelle aan den IJssel. Daarbij kwam een 15-jarige jongen door een politiekogel om het leven. Daarna werd uitgebreid van gedachten gewisseld over de afloop van een demonstratie tegen het Nederlandse asielbeleid in het hart

van Den Haag. Die bijeenkomst op het Malieveld op zaterdag 20 september was ontaard in gewelddadige rellen en een rechtstreekse confrontatie tussen de politie en 1.200 vertegenwoordigers van extreemrechtse knokploegen.

Kooiman: ‘Er zijn steeds meer aanvragen voor extreemrechtse demonstraties in het land. Het tij kantelt, er wordt opgeroepen om te ageren tegen politiemedewerkers. Daar kun je je nauwelijks tegen beschermen. Er zou vooral voldoende opsporingscapaciteit moeten zijn om deze groepen goed in de gaten te houden. Je wil die groep isoleren, zodat je na afloop veel meer aanhoudingen kunt verrichten en de schade kunt verhalen. Maar het korps zit op crepeersterkte. We hebben een tekort van 800 miljoen. We hebben de rugdekking van de politiek nodig om dit te kunnen doen.’

Aangenomen moties

Op donderdag 25 september debatteerde de Tweede Kamer over de gewelddadige rellen in Den Haag op vijf dagen eerder. Daarbij werden twee moties aangenomen die mede tot stand waren gekomen door intensief overleg van NPB-voorzitter Nine Kooiman met Kamerleden en andere strategische partners. Een meerderheid in de Kamer steunde het voorstel om het politiebudget voor 2026 met 86 miljoen euro te verhogen en dit jaar nog een pilot te starten met een extra niet-dodelijk wapen voor de ME.

In het debat stond de vraag centraal of de politie onder de huidige omstandigheden nog voldoende slagkracht heeft om de veiligheid te waarborgen. Het dreigende begrotingstekort en de mogelijke vacaturestops vormden daarbij een belangrijk discussiepunt.

In de aanloop naar de verkiezingen voor een nieuwe Tweede Kamer deed NPB-voorzitter Nine Kooiman op zondag 19 oktober 2025 nogmaals een oproep aan de politiek. De Nationale Politie had de politieke partijen in september gemeld vanaf 2026 sowieso 350 miljoen euro per jaar extra nodig te hebben om haar taken goed te kunnen blijven uitvoeren.

Verkiezingsprogramma's

Afgaande op hun verkiezingsprogramma's waren de meeste politieke partijen niet van plan het jaarbudget voor de Nationale Politie vanaf 2026 met dat bedrag te verhogen. BBB, NSC, ChristenUnie en Volt trokken in hun plannen geen extra geld uit voor de politie. Het CDA noemde een bedrag van 200 miljoen euro extra voor de politie. D66 noemde datzelfde bedrag voor een investering in 'veiligheid', maar onduidelijk was of die som volledig bedoeld was voor de politie. GroenLinks-PvdA en de SGP hadden ook 200 miljoen extra in hun begrotingen staan, maar met de kanttekening dat een deel daarvan ook ten goede moest komen aan bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie.

Van de tien partijen die hun financiële plannen hadden ingeleverd bij het CPB, trokken alleen JA21 en vooral VVD meer geld uit voor veiligheid dan het minimumbedrag dat de politie vraagt. Ze maakten alleen niet duidelijk welk deel daarvan naar de politie gaat.

De SP noemde in haar verkiezingsprogramma een miljard extra voor de politie. Die partij liet zijn plannen echter niet doorrekenen door het CPB. Daardoor was niet duidelijk hoe ze die investering willen financieren en hoe realistisch dat was. Datzelfde geldt voor de PVV: die meldde wel 10.000 extra agenten te willen ('zichtbaar op straat'), maar verschaftte geen concrete informatie over de financiële consequenties/onderbouwing van deze doelstelling (bijvoorbeeld een verhoging van het politiebudget).

‘Een gemiste kans,’ aldus NPB-voorzitter Nine Kooiman op zondag 19 oktober in het NOS 8 Uur Journaal. ‘Een extra investering van 350 miljoen is de absolute ondergrens en dan krijg je er nog geen mensen bij. We hebben nu al onderbezetting en zedenzaken blijven liggen.’

Op dinsdag 23 december 2025 verscheen een interview met NPB-voorzitter Nine Kooiman in vakblad Blauw, met als titelcitaat: ‘Politie moet ook nee kunnen zeggen’. De politie wordt vanwege zijn aandringen op een hoger jaarbudget ten onrechte afgeschilderd als een rupsje-nooit-genoeg, aldus Kooiman. ‘Kijk welke extra taken de politiek allemaal op ons bord legt: polarisatie, demonstraties, femicide, verwarde personen, de invoering van een nieuw Wetboek van Strafvordering. Stuk voor stuk belangrijk, maar dat kan niet zonder extra geld.’

Kabinetsformatie

Na een Kerstverlof van anderhalve week keerden de onderhandelaars van D66, CDA en VVD vanaf maandag 5 januari 2026 weer terug aan de formatietafel. Een dag later verscheen in het Algemeen Dagblad (AD) een paginagrote advertentie waarin 26 maatschappelijke organisaties de drie formerende partijen opriepen in ieder geval ook een flinke verhoging van het jaarlijkse politiebudget vanaf 2026 af te spreken. Een van de vakbonden die de oproep onderschreven was de NPB.

Op dinsdag 20 januari 2026 boden de politiebonden NPB, ACP en Equipe de Tweede Kamer een position paper aan, getiteld Politie en bommengooiers: voorkomen is beter dan genezen. Het document bevatte voorstellen voor het opschalen van de bestrijding van misdaden met zwaar vuurwerk en andere explosieven. Kort samengevat: de pakkans van vuurwerkdelinquenten moet omhoog, net als de bescherming van politiemensen tegen letsels door (vuurwerk)explosieven.

De bonden gingen er vooralsnog van uit dat het verbod op consumentenverbod in 2026 op tijd zou worden ingevoerd om tijdens de jaarwisseling 2026-2027 van kracht te zijn. Uiteraard zou daardoor het aantal gewelddadige confrontaties met de politie niet in één keer opvallend dalen. De invoering van een algemeen vuurwerkverbod is wat de bonden betreft een noodzakelijke maatregel om te komen tot een meer effectieve bestrijding van misdaden met vuurwerk en explosieven. Maar het is geen voldoende maatregel om dat doel te bereiken.

Dat vereist (daarnaast) een veelzijdige kwaliteitsslag op handhavingsgebied. Die zal er niet komen zolang het korps moet worstelen met een financieringstekort van 850 miljoen. De politie zal dan gedwongen zijn het noodzakelijke geld voor allerlei wettelijk verplichte kosten vrij te maken door formatieplaatsen open te laten staan. Daardoor dreigen 3.000 fte's on vervuld te blijven. Wat de politiebonden betreft was dus ook het zo snel mogelijk verhogen van het jaarlijkse politiebudget PRIO 1. Zonder voldoende uitvoerende mensen heeft het afspreken van extra maatregelen en middelen namelijk geen zin.

Coalitieakkoord kabinet-Jetten

Op vrijdag 30 januari 2026 presenteerden de onderhandelaars van D66, CDA en VVD hun coalitieakkoord voor het minderheidskabinet-Jetten. Dat bleek voor de aanpak van de problematiek en versterking van de (nationale) veiligheid 300 miljoen euro extra beschikbaar te stellen in 2027, oplopend naar structureel 600 miljoen euro vanaf 2030.

De beoogde structurele verdeling van deze 600 miljoen (vanaf 2030) is 512 miljoen euro voor de politie, 50 miljoen euro voor het Openbaar Ministerie (o.a. ICT-problematiek), 8 miljoen

euro voor de NCTV (aanpak contra-terrorisme), 10 miljoen euro voor de aanpak van femicide en 20 miljoen euro voor overig veiligheidsbeleid.

De politiebonden NPB, ACP-CNV en Equipe reageerden verheugd op deze voorgenomen verhoging van het politiebudget. NPB-voorzitter Nine Kooiman: 'Het is fantastisch dat we dit als bonden voor elkaar hebben gekregen. Onze waarschuwingen hebben echt het verschil gemaakt. Door deze afspraak in het coalitieakkoord krijgt de Nationale Politie financiële ruimte om bezuinigingen op de operationele sterkte te voorkomen.'

Bezuinigingen op de sociale zekerheid

Minder gelukkig waren de politiebonden met de aangekondigde ingrepen in de sociale zekerheid: het afschaffen van de IVA (extra aangevulde uitkering voor langdurig arbeidsongeschikten) voor nieuwe gevallen vanaf 2030, het verkorten van de WW naar 12 maanden en het verzwaren van de eisen om daarvoor in aanmerking te komen.

Versnelde stijging AOW-leeftijd

Tegen het zere been van de bonden was ook de verslechtering van de koppeling van de AOW-gerechtigde leeftijd aan de levensverwachting. Aanvankelijk was dit een 1 op 1-koppeling: voor elk jaar extra levensverwachting ging de AOW-leeftijd een jaar omhoog. Door acties van de vakbeweging is dat stijgingstempo in 2019 afgezwakt. Sindsdien stijgt de AOW-leeftijd bij een jaar extra levensverwachting met slechts acht maanden. Het kabinet-Jetten kondigde aan deze verbetering vanaf 2033 ongedaan te willen maken.